

הפשטות והחום שבבית והחיבור לעצם ההוויה

בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ הַשְּׁלוֹם וְאֶתְנֶם לוֹ מוֹרָא וַיִּרְאֵנִי; וּמִפְּנֵי שְׁמִי נָחַת הוּא.
תּוֹרַת אֲמַת הִיְתָה בְּפִיהוּ, וְעוֹלָה לֹא נִמְצָא בְּשִׁפְטָיו; בְּשְׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הָלַךְ אֶתִּי,
וְרַבִּים הִשִּׁיב מֵעוֹן. כִּי שִׁפְטֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת, וְתוֹרָה יִבְקֶשׁוּ מִפִּיהוּ: כִּי מִלֶּאךָ ה'
צָב-אוֹת, הוּא. (הפטרות תולדות / מלאכי ב, ה-ז)

הדברים מעלים כמובן על הדעת את ברכת משה לשבט לוי: "וירו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל" (דברים לג, י). דמותו של הכהן כמגדלור של תורה מוסר ודעת, כמלאך ה' צב-אות, יכולה להפגיע, אם ניקח בחשבון את מרכיבי העבודה המעשית של הכהנים במקדש. הכהנים נדרשים להתעסקות מטבחית משהו: שחיטה, זריקת הדם על קיר המזבח, עיסוק בניקיון המזבח על ידי תרומת הדשן, שריפת חלקי הקורבן הקרבים על המזבח, שטיפת המקדש בסיומו של יום העבודה, ועוד. האם כך נראה יומו של מלאך ה' צב-אות?

תמיהה דומה מתעוררת תוך כדי לימוד הפרשה. יצחק אבינו, האב הקדוש, שעניו נסתמא מדמעות המלאכים בזמן העקידה, מבקש ארוחת ציד כתנאי לקבלת ברכה, ורבקה אמנו, הערנית למעלתו העצומה של יעקב בנה האחד, ולהיזדררות המוסרית המכאיבה כל כך של עשיו בנה האחר, במה היא עוסקת בשעה שהיא מטה את גורל ההיסטוריה עד קץ הימים, בשעה שהיא בוחרת ביעקב כמי שעתיד לקבל גם ברכות של שפע וכלים חומריים, לצד ברכת אברהם?

היא מבשלת ארוחת גורמה, מכבסת את העורות שפשטה, מכינה בגד לתחפושת. לא בדיוק התפאורה שהיינו מצפים לראות ברקע המעשה ההופך גורלות של עמים.

אנו נוטים לזלזל בכלי הביטוי היומיומיים, החומריים. אנו נוטים לכבד בעלי מקצוע העוסקים במופשט, אך מצד שני, ללא הבסיס החומרי אין קיום.

באופן פשוט, החקלאי, המבשלת, אלה העוסקים בניקיון ובתחזוקה, מאפשרים את עצם החיים ואת איכותם, את תחושת הכבוד הבסיסי, העונג, החמימות.

ברובד נוסף, מי שדואג לנו, מאכיל, עוֹטֵף, נתפס כמיטיב, דבריו מוטמעים בליבנו, קולו יקר לנו, השפעתו עלינו נמשכת שנים לאחר שטעם המעדנים הפיזיים התפוגג.

רבקה מלמדת אותנו בפרשה את סודם של הכהנים.

המעשים התומכים בעצם הקיום החומרי ובאיכותו, באהבה ובכבוד האישי, מאפשרים לצקת לתוך כלי החומר את התכנים הפנימיים, הנצחיים.

התפקיד הנשי המסורתי במשפחה, אין בו משום התעלמות מיכולותיה של האם בתחומי הדעת והבינה. החלוקה המסורתית של התפקידים מצפה מהאם להיות מנהיגה חכמה ועמוקה, הצופה לעומק נפשם של בני הבית כמו רבקה, המנווטת את ביתה לעד, המטביעה חותם היסטורי, ומשתמשת במטבח כפלטפורמה לערכים.

ערכי הנצח יעברו מדור לדור ויוטבעו עמוק בלב הבנים וצאצאיהם, והכלי הביתי החם, המשפחתי, הוא המאפשר לתכנים להתחבר לעצם ההוויה.

הרבנית חוה מנסבך

מרצה במכללת חמדת הדרום, מנחת הורים וזוגות, וחברת 'בוחרים במשפחה'

"בוחרים במשפחה" - ארגון חברתי ששם לו למטרה לחזק ולקדם את ערכי המשפחה בחברה ובמדינה, מול מגמות הפירוק של התא המשפחתי בארץ ובעולם